

audiografen

FAGBLAD FOR AUDIOGRAFER

| NR 2 – 2019

| www.audiograf.no

delta

Audiografforbundet

Fagpressen

STREIKENDE
AUDIOGRAFER

AUDIOLOGI-
KONFERANSEN 2019

UTREDNING AV TILBUDET TIL
HØRSELSHEMMEDE

Mer enn et høreapparat.

Livio AI er verdens første multifunksjons høreapparat med innebygde sensorer og kunstig intelligens som blant annet:

- Måler både fysisk og kognitiv aktivitet
- Oversetter fremmede språk
- Oppdager og varsler ved fall

Nå leveres også Livio AI som oppladbar modell med telespole, CROS-løsning og 24 timers brukstid på en lading!

livio™ AI R

[LEDER]

Det er en klisjé at det er enkelte ting i livet som er sikkert, som for eksempel at jula varer helt til påske, at overgangen fra engelsk til norsk fotball i mai er smertefull, og at det ofte ligger en god tanke bak tequila, litt som kommunisme, men at det i praksis sjelden gir særlig gode resultater. Uten sammenligning for øvrig er det også nesten like sikkert at det hvert år blir arrangert audiologikonferanse i Trondheim i slutten av april. Hvor mye tequila som konsumeres der vil jeg ikke innrømme, men det jeg vet er at det er masse imponerende forskning som blir presentert.

Det er selvfølgelig ikke uten grunn at denne utgaven av Audiografen er preget av nettopp den årlige konferansen iscenesatt av NTNU, HLF, Folkehelseinstituttet, St. Olavs og SINTEF. I tittelen på programheftet står det svart på hvitt at det er en "møteplass for hørselsforskning". Og det er vel nettopp det det er.

Det er litt som høytid å regne, hvor man pakker opp den ene godbiten etter den andre, bare at det i denne sammenhengen er snakk godbiter i form av presentasjoner av forskning innen audiologi (eller andre relaterte fag), og ikke julegaver. Med alderen har julegavene mine blitt både færre og kjedeligere... men det er en diskusjon for en annen anledning. «Julegavene» på konferansen kan jeg ikke klage på.

Om vi skal diskutere de negative aspektene ved audiologikonferansen så blir vi nok fort ferdig. Desto lengre blir diskusjonen rundt det positive. Og det sier jeg ikke bare fordi jeg er ansatt hos en av arrangørene (litt selvfølgelig). Og jeg ramser i fleng:

1) Det er en møteplass hvor alt som krabber og går innen audiologi har anledning til å møtes og knytte kontakt, diskutere og kverulere. I programheftet står e-postadressen til nesten alle oppmøtte i tilfelle man vil føre krangelen videre i ettertid med både gamle og nye venner og fiender. Hvorvidt det audiologiske fagmiljøet er fragmentert sammenlignet med andre nasjoner vet jeg ikke, men det skader aldri at kunnskap samles slik som her.

2) Det er ett av få steder man kan få en heftig dose input av hva som skjer/har skjedd innen den audiologiske forskningen i Norge, med tosfifret antall presentasjoner (10 stk).

3) Det er et sted hvor man møter gamle kollegaer, klassekamerater og andre bekjente med felles interesse for faget.

Jeg blir (dessverre) ikke betalt av NTNU for å skrive utelukkende positive ord om konferansen, så dere kan ta mine ord relativt seriøst. Og med det håper jeg at de av dere som ikke var der får vann i munn og møter opp neste år. Vi ses der!

Odd Magne Risan

REDAKSJONEN redaksjon@audiograf.no

Redaktør
Odd Magne Risan,
tlf 97527748

Annonseansvarlig
Andreas Selfors Hansen
Arbeidssted: Sørlandet sykehus HF
Mobil: 406 14 853

Redaksjonsmedlemmer
Anita Berre
Elise Liverød Aune Hagen
Kristin Emilie Vatnan

Audiografens adresse:
Audiografen v/ Odd Magne Risan,
Audiografutdanningen NTNU
Biskop Sigurds gt 10, 7067, Trondheim.

Deadline for materiell:
1/2019 – 6. februar
2/2019 – 2. mai
3/2019 – 21. august
4/2019 – 13. november

Annonsepriser:

Årsavtaler
- 4 x 1/2 sider, kr 26.000,- u/mva
- 4 x 1/1 sider, kr 37.500,- u/mva
- 1/2 side, kr 8.000,- u/mva
- 1/1 side, kr 10.000,- u/mva

Forsidefoto:

Gunhild Lervåg/Delta

Stillingsannonser:

¼ side: kr. 2000,-
½ side: kr. 4000,-

Stillingsannonser blir fortløpende lagt ut på nett etter som de kommer inn. Dette koster kr. 4000. Ønskes stillingsannonser trykt i Audiografen bestilles dette spesielt og kostnader er som beskrevet over. Ekstrakostnader ved mangelfullt materiale tas opp med trykkeriet, og trykkeriet sender egen faktura på dette.

Abonnementspris:

Kr. 500,- pr. år

Layout og trykk:
Mercur Grafisk AS

Shutterstock.com

INNHold

Litteraturtipset	4
Streikende Audiografer	6
Laila Glemme konkurss – Tomrom i Midt-Norge	8
Du skal vel på etterutdanningskurset i høst...?	10
Tverrfaglig praksis (TverrPraks)	12
Rådslag om utredning av tilbudet til hørselshemmede	18
Audiologikonferansen 2019	22

Mercur Grafisk er
godkjent som
svanemerket bedrift.

Forfatter: Når ørene virker, men hjernen ikke forstår

Forfatter: Arne Vik

De fleste audiografer har nok hørt om APD, men hva er det? Jeg er absolutt ikke rette person til å svare. Men etter å ha deltatt på APD konferanse i Ålesund (reisebrev i NTAf-NL-119 <http://n-t-a-f.org/Medlemsblad.htm>) og lest dette informasjonsheftet, har jeg blitt noe klokere på temaet. I mitt tidligere yrkesliv har jeg møtt mange barn og unge med «APD symptomer», og det viktigste synes å være: FINN DEM, HJELP DEM! For det er det gode i dette tilfelle: Vanskene med å hjelpe synes omvendt av vanskene med å utrede og diagnostisere, og derfor er det viktig at hjelpen kommer raskt og målrettet. For å ta det siste og kanskje det beste først: Prosjektet som dette informasjonsheftet er en del av, som igjen er en del av et langvarig arbeid av en iherdig tverrfaglig gruppe personer – har ført fram til APD som en egen diagnose i ICD-10-CM (H93.25) fra 1.1.2019. Ettersom diagnose ofte er en utløsende faktor for tiltak er dette en viktig milepæl for å sikre retten til hjelp.

Målgruppen er, som det står på forsiden; nærpersioner og fagpersonell. Forordet angir at: Hensikten med heftet er å gi en oversikt og et oppslagsverk som kan hentes frem ved behov. Det er kanskje derfor heftet framstår litt uoversiktlig. Innholdsfortegnelsen gir imidlertid god oversikt.

Første del av heftet tar for seg APD generelt og medisinsk/pedagogisk utredning. Stikkords- og sjekklister og figurer gir god oversikt over de ulike tema. URL til det norske testbatteriet fikk jeg imidlertid ikke til å virke. Her anbefales linken på prosjekthjemmesiden hos HLF (nedenfor)

Siste halvdel av heftet er viet tiltak for barn og ungdom med APD der det flerfaglige samarbeidet er framhevet. Her finner vi også 10 lærertips for en bedre skolehverdag, tips som i stor grad vil komme alle til gode. NAV, i

samarbeid med skole/barnehage har en nøkkelrolle i tilrettelegging av tekniske tiltak.

I tillegg til dette informasjonsheftet, er det i prosjektet laget en fin veggplakat: Vær en god lytter. Vi lytter med hele kroppen og en åtte siders A5 folder, med essensen i Når ørene virker, men hjernen ikke forstår. Prosjektet er støttet av Extrastiftelsen gjennom HLF, og alle dokumentene finnes, og kan lastes ned, fra hjemmesiden: www.hlf.no/lyttvansker. Prosjektleder Tone Stokkerei Mattsson, ØNH overlege ved Ålesund sjukehus, Helse Møre og Romsdal har gjort en forbilledlig innsats. Gjennom sitt PhD prosjekt (snart fullført) inspirerer hun forhåpentligvis andre innen ØNH til mer forskning på audiologiområdet.

Hvis jeg skulle nevne noe jeg savner, er det belysning av «stigmatiseringsfaren» spesielt for aldersgruppen 10-15 år, der det er viktig ikke å framstå annerledes.

ANNONSE

VIL DU JOBBE MED HØRSELSEHEMMEDE BARN I MALAWI?

Briskeby videregående skole as søker to audiografer til vårt langtidts bistandsprosjekt fra februar 2020. Stillingene er lønnet og varigheten for oppholdet er 13 måneder.

Samarbeidspartner er Montfort Special Needs Education College i Blantyre i Malawi. Kjernen i prosjektet er utveksling av personell og kunnskapsoverføring.

Les mer på våre nettsider: hlfbriskeby.no/malawiprosjektet

“Enkel tilpassing, solid programvare, god lyd og fint design.” Marianne, Audiograf*

“God streaminglyd, i tillegg til et naturlig lydbilde” Wenche, Audiograf*

“Enkel og stabil tilkobling. Lite justering og klar god lyd” Lene, Audiograf*

Ikke la høreapparatet bestemme hvilken mobiltelefon brukerne kan velge!

Høreapparatene Audéo Marvel fungerer både med iOS og Android, og brukerne behøver derfor ikke å ta hensyn til apparatene når de skal velge smarttelefon. Så lenge telefonen har Bluetooth, kan de motta samtaler direkte i apparatene, og dermed få med seg alt som blir sagt. I tillegg kan de lytte til musikk, podcast, TV, PC og andre Bluetooth-aktiverte enheter.

Phonak Audéo™ Marvel
Kjærlighet ved første lyd

Det er ikke bare et fantastisk høreapparat.
Det er et flerfunksjonelt vidunder.

* Uttalelser fra norske audiografer april 2019.

Streikende Audiografer

Onsdag 29.05 tok Delta ut 181 medlemmer i streik. Det ble tatt ut 18 audiografer på landsbasis, hvorav 16 av disse er tatt ut fra hørselssentralene ved Arendal og Kristiansand. I skrivende stund, 06.06.19, har streiken pågått i 6 arbeidsdager og det forespeiles at den vil trappes opp.

FORFATTER: ANDREAS S. HANSEN FOTO: GUNHILD LERVÅG/DELTA

«Grunnlaget for streiken er at vi vil ha pensjon fra først krone, at våre medlemmer med små stillinger får innmelding i pensjonsordningen og får pensjonspenger for det senere. Det er et veldig viktig prinsipp for oss. Vi syns det er forkastelig at ikke sykehuset melder ansatte inn i pensjonsordningen før de har 20 % stilling» forteller foretakstillsvalgt og streikeleder for Delta Sørlandet sykehus, Finn Otto Fjellstad. Han forteller at dette i størst grad rammer unge arbeidstakere som ikke får faste stillinger, og som må ta vakter rundt omkring. «Uten innmelding i pensjonsordningen får de heller ikke uføreforsikring, og det er også et viktig moment i saken. Det vil koste veldig lite for arbeidsgiver, men vil bety veldig mye for våre medlemmer.»

Tillitsvalgt for audiografene ved Sørlandet sykehus Ingunn Sandnes-aunet har stått streikevakt utenfor sykehuset i flere dager nå. «Det er en viktig sak, men det er jo kjedelig når vi vet vi har lange ventelister, så vi håper streiken er over snart». Hun forteller at de møter mange pasienter og pårørende som har forståelse for og støtter streiken, men at enkelte er frustrerte. «De fleste støtter streiken og mener det er en viktig kamp. Jeg har ikke personlig møtt noen pasienter som har vært misfornøyde, men det var en kollega som fikk kritikk fra en pasient for at servicetilbudet var stengt og som hadde lite sympati for saken. Jeg tror at det er mange som ikke er klar over hva vi streiker for og som automatisk tenker at man streiker for høyere lønn.»

Av de som Delta har tatt ut i streik fra Sørlandet sykehus, er ca. halvparten audiografer. Resten er stort sett fra administrasjon, service og merkantilt. Fjellstad kjenner til de lange ventelistene ved hørselssentralene og setter pris på streikeinnsatsen fra audiografene. «Det er alltid vanskelig å ta ut personer ved sykehuset, og vi må passe på at det ikke blir tvungen lønnsnemd. Arbeidsgiver har her gått ut og sagt at de ikke vil søke dispensasjon, som gjør det veldig vanskelig å finne personer å ta ut som ikke medfører tvungen lønnsnemd med en gang. Ved å ta ut audiografene rammer vi sykehuset ganske kraftig på grunnlag av at det er lang venteliste, og det er snakk om fristbrudd. Det er stort behov for audiografer på sykehuset.»

Det virker som om streiken har rammet de hørselshemmede som venter på time eller trenger service på Sørlandet hardest. Ventetiden på kontrolltimer på hørselssentralene på Sørlandet er lange og det har tidligere vært forsøkt med overtidjobbing og overføring av nyhenviste til andre sykehus for å korte ned på ventelistene. Fjellstad beklager ovenfor pasientene og mener også at streiken kan tydeliggjøre behovet for å øke kapasiteten til hørselsrehabiliteringen. «Det er synd at streiken vil ramme pasientene. Så det må vi bare beklage. Men forhåpentligvis kan det være med på vise at det er behov for flere audiografer. Så streiken kan muligens gi en ringvirkning i ettertid hvor man ser hvor avhengig man er av audiografene i sykehuset.»

Navn på disse?

Frihet til å velge

Gratis lader til Zerena

Vi tilbyr nå lader til Zerena miniRITE uten kostnad for brukeren. Ved å bytte batteriluke kan man benytte oppladbare batterier, men også tradisjonelle batterier dersom det skulle oppstå behov for dette.

Zerena miniRITE - frihet til å velge

Laila Glemme i tomme lokaler i Dronningens gate i Trondheim.

Laila Glemme konkurs

– Tomrom i Midt-Norge

Etter 36 år med hørsel og høreapparater har Laila Glemme meldt opphør av Høreapparater Laila Glemme AS. I 1983 opprettet hun et tett samarbeid med en av byens ØNH-leger, men etter at Helse Midt-Norge HF (HMN) nedla forbud mot slikt samarbeid var det ikke mulig å drive lengre. For Laila sjøl er dette en tid med vemod og sinne, samtidig som hun er takknemlig for å ha kunnet hjelpe så mange over disse årene.

FORFATTER/FOTO: ODD MAGNE RISAN

– Dette er veldig trist og jeg tenker på alle våre faste brukere som har gått til oss i alle år og vært vant til å få hjelp når problemer oppstår. Hvordan Helse-Midt-Norge har tenkt å drive videre med tap av mange års erfaring fra dyktige audiografer som nå er arbeidsledige, vet ikke jeg. Alle audiografene som var ansatt i firmaet, har vært der i mange år og vi har hatt et fantastisk miljø.

Det er sykehusene og avtalespesialistene som ansvaret for drive høreapparatformidling i Norge. HMN har tidligere uttalt at den formen for drift som Laila Glemme og mange andre audiografer bedriver ikke er i samsvar med deres sørge-for ansvar. Paradoksalt nok sørger ikke HMN for at de offentlige formidlerne følger regelverket de sikter til. Der stilles det blant annet klare krav til oppfølging som de helprivate audiografene har kapasitet til å utføre.

– Vi vet at årlige kontroller stimulerer til bruk av hjelpemiddelet, og praktiserte dette, forteller Glemme. Vi har alltid gitt full service uten ventetid, og har fikset mye som ellers ville blitt sendt til reparasjon. At brukeren ikke måtte levere fra seg høreapparatet og ble hjulpet på stedet var de fleste veldig glad for.

Leder i Audiografforbundet, Håvard Ottemo Paulsen, fortviler over tapet av yrkesaktive audiografer.

– Når man daglig jobber for å få opp antallet audiografer er det tungt å se hva som skjer i Midt-Norge. Jeg er overbevist

om at man her kunne ha funnet løsninger framfor å kontant sparke bein under en hel næring som er svært etterspurt.

Fra januar 2019 beordret HMN full stopp av NAV-betalte høreapparater der pasientene må betale private audiografer for å få de tilpasset. Endog pasienter midt i et behandlingsforløp skulle levere inn sine høreapparater og stille seg bakerst i køen.

Laila Glemme føler det tungt å ikke lengre kunne hjelpe de som trenger henne.

– Selv om ingen hos oss måtte levere tilbake høreapparater, ble ganske mange søknader, uttaking av høreapparater og timeavtaler avsluttet fra en dag til neste. Resultatet ble at de vi kunne få hjulpet i løpet av relativ kort tid, måtte gjennom samme prosessen en gang til med ditto ventetid - som nå var betydelig lenger enn den vi kunne tilby.

Ved St. Olavs hospital har de tidligere vært løsningsorientert ved å opprette en utskutt klinikk på Røros.

Audiografforbundet har spilt inn et forslag om at det samme kan gjøres nå, og overlege Håkon Arnesen uttaler til Audiografen at de ikke er fremmed for tanken om å ta i bruk etablerte klinikker.

– Men jeg vil understreke at det er trist at audiografer går konkurs, men det var nødvendig med en opprydding for å få klarhet i regelverket og sørge for likebehandling for alle.

Helse-Midt Norge HF ved fagdirektør Henrik Andreas Sandbu ønsker ikke å kommentere saken.

Du skal vel på etterutdanningskurset i høst...?

Etterutdanningskurset 2019 (EU19) går av stabelen torsdag 7. og fredag 8. november 2019 på Clarion Hotel og Congress på Gardermoen. Programmet har i år ikke et spesifikt tema, komiteen har heller jobbet for et bredspektret program som passer ulike interesseområder innenfor audiologien. Her bør det være muligheter både for å fordype seg og å få utvidet horisontene!

FOTO: SEBASTIAN CRUZ

I år har vi to internasjonale keynote speakers: Professor Louise Hickson fra University of Queensland holder sitt hovedforedrag «Family-centred hearing rehabilitation for children and adults» på torsdagen, mens Todd Rickets fra Vanderbilt University Medical Center i Nashville har lovet et spennende hovedforedrag relatert til høreapparater med tittelen «Individualizing hearing aid technologies for the full listening experience» på fredagen. Du kan lese mer om hovedforedragsholderne på EU19s hjemmeside, som du finner på www.ksci.no.

Under kurset vil deltakerne få innblikk i nyere audiologisk forskning. Særlig er det satt av tid i programmet til å høre nytt fra det norske forskningsmiljøet, og komiteen har utfordret nybakte Ph.D'ere siden EU17 til å holde innlegg om egen forskning. Du finner hele programmet for EU19 på hjemmesida, via www.ksci.no.

I tillegg til en rekke spennende foredrag vil det også foregå årsmøter for NAF og NTAF, og det vil være mange muligheter til å bli kjent med de nyeste løsningene innen audioteknikk hos utstillerne. EU19 byr på muligheter for utstrakt sosialisering med andre i fagmiljøet, dette er en tradisjonsrik møteplass for gamle bekjenskaper og en ypperlig anledning til å knytte nye kontakter. Deltakere på EU19 får også en helaften med god mat og underholdning under den tradisjonelle festmiddagen torsdag kveld. Her kommer «Dr.Latter», Jonas Kinge Bergland, og DJ Ronny Bergersen sørger for dans og moro ut i de små timer...

Lurer du på om du skal melde deg på? Det er ingen ting å lure på! Gå inn på www.ksci.no og sikre deg plass på EU19 – det kommer du aldri i verden til å angre på! Påmeldingsfrist er 30.10.2019.

Hilsen arrangementskomiteen for EU19

Fra Audiografforbundet:

Kenneth Ervik: Kenneth.Ervik@stolav.no
Helge Fyrileiv Guldvik:
HelgeFyrileiv.Guldvik@helse-nordtrondelag.no

Fra Norsk Audiopedagogisk forening:

Sandra Ochoa: audiopedagog.sandra@gmail.com
Yngvild Rye: yngvildrye@gmail.com

Fra Norsk Teknisk Audiologisk forening:

Olav Kvaløy: olav.kvaloy@gmail.com
Marte Kristine Lindseth: marte.kristine.lindseth@ntnu.no

Tverrfaglig praksis (TverrPraks)

FORFATTER: ANITA BLAKSTAD BJØRNERÅS

«Gjennom tverrfaglig samarbeid skaper Institutt for nevromedisin og bevegelsesvitenskap ledende og framtidsrettet utdanning og forskning for bedre helse og funksjon»

Dette er Instituttets nye ambisjon som er beskrevet i NTNU's strategi for 2018-2025, og som gjenspeiler de mange føringer og behov som foreligger om mer tverrfaglighet innen helsetjenestene. Flere tjenestemottakere i årene som kommer og et økt behov for tjenester fra flere profesjoner ligger til grunn.

For å styrke den tverrfaglige kompetansen i studiet er TverrPraks et prosjekt¹ som skal gjennomføres av alle sisteårsstudenter fra 12 profesjonsutdanninger² ved NTNU, deriblant studieprogram for audiologi. Prosjektet iverksettes i studieåret 2019-2020 med et mål om at aktiviteten skal etableres som en obligatorisk permanent del av studiet.

TverrPraks innebærer at hver student skal delta i ett tverrfaglig team. Hvert team består av 4-6 studenter, der alle har ulik helsefaglig profesjonsbakgrunn. Hvert team vil møte en bruker/pasient i primær- eller spesialisthelsetjenesten, og skal gjennom samtale med brukeren/pasienten gjennomføre en tverrfaglig kartlegging. Samtalen skal ha et sterkt brukerperspektiv, og skal gjøres med utgangspunkt i spørsmålet «Hva er viktig for deg?»³. I forkant av kartleggingen, møtes studentene og gjør seg kjent med de andre profesjonene i teamet, og i etterkant skal de sammen utvikle en tiltaksplan.

Den forventede effekten er å gi studentene en praktisk kompetanse i tverrfaglig samhandling i en virkelighetsnær situasjon i praksisfeltet. De vil få større kjennskap til andre profesjoner i helsetjenesten, og se muligheter for hvordan egen kompetanse kan benyttes i et tverrfaglig miljø.

En pilot ble gjennomført høsten 2018, der en student fra audiologi deltok. Sofie Oline Tønder har følgende å si om TverrPraks: «Jeg opplevde TverrPraks som en veldig nyttig og lærerik dag. Jeg fikk mulighet til å bli kjent med sykepleie, ergoterapi og bioingeniør og hva deres arbeid går ut på. Jeg fikk mye ut av samtalen vi hadde med pasienten fordi vi hadde god tid til å snakke med han. I tillegg fikk jeg erfart hvordan de andre profesjonene kommuniserte og hvordan de løste møtet med pasienten for ivareta hans trygghet med fokus på et helhetlig perspektiv. I etertid reflekterte jeg over hvilke styrker profesjonene hadde i møtet med pasienten og hva jeg kunne ta meg med videre i jobben som audiograf. Jeg opplevde dagen som en fin mulighet til å bli en erfaring rikere i å møte pasienter utenom praksisperiodene vi

har i løpet av studiet. I tillegg fikk jeg mulighet til å fortelle og introdusere de andre hva audiografer jobber med. Jeg opplevde at de var veldig nysgjerrig på hva jeg hadde å fortelle og de stilte mange spørsmål. Jeg fikk fortalt litt om ulike grader av hørselstap og viktigheten av god kommunikasjon hos personer med nedsatt hørsel, deriblant høreapparaters begrensinger. Mye av tiden ble brukt til å kartlegge om pasienten trengte hjemmehjelp, hjemmesykepleie og hvilke hjelpemidler som var nødvendig. Da fikk jeg blant annet fortalt om hørselstap, behov for varslingsutstyr og at det bør forsikres at pasienten hører brannalarmen om denne skulle gå om natten. Noen av profesjonene fortalte at de ikke hadde tenkt på det og fortalte at det var nyttig å ha med seg videre. Helt til slutt var det hyggelig å bli kjent personer fra andre studieretninger og jeg synes det er fint å se flere kjente ansikter på campus.»

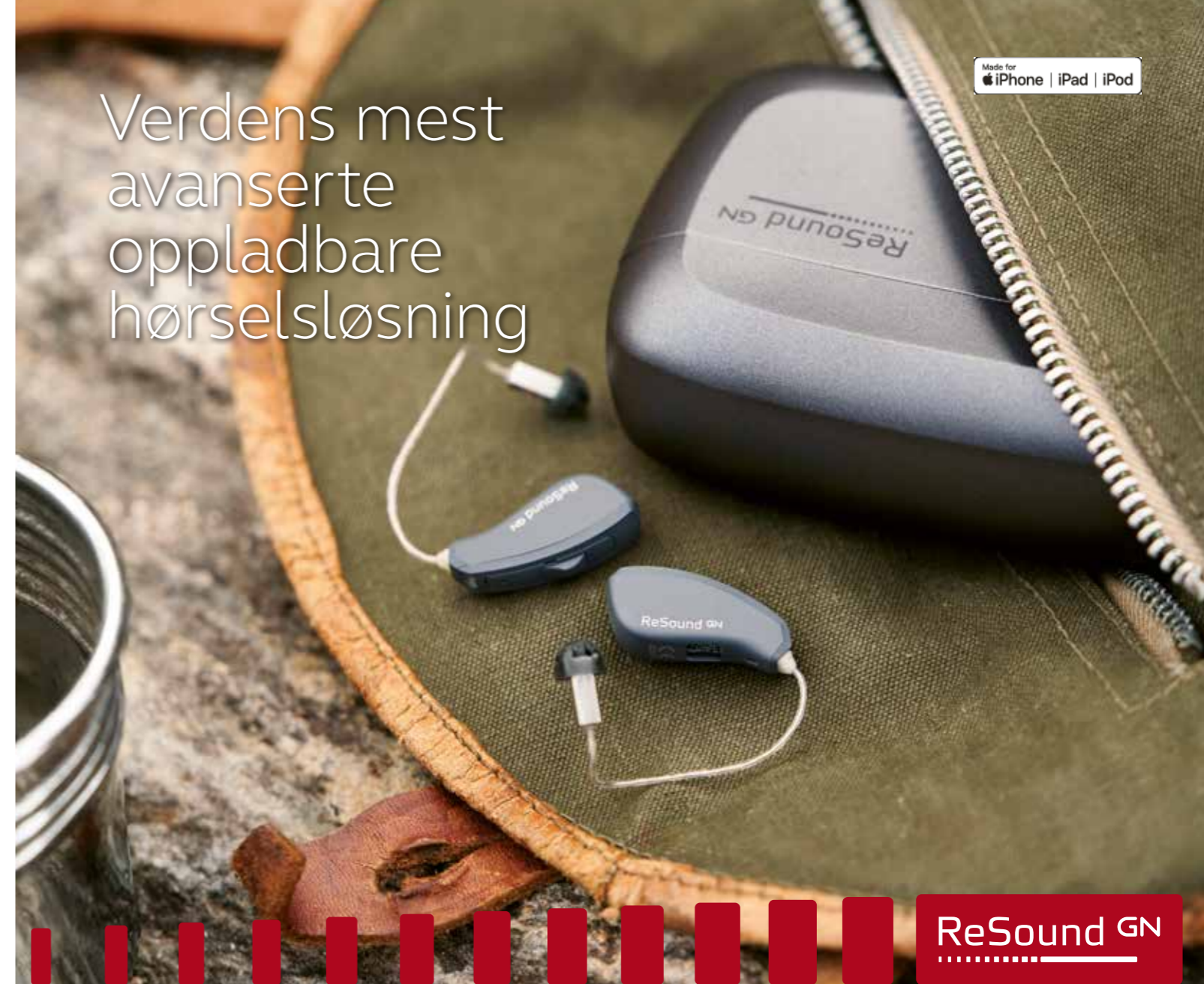
Sofie Oline Tønder (til venstre) sammen med studenter fra ergoterapi, sykepleie og bioingeniør.

Prosessen i arbeidsgruppen for prosjektet har vært krevende, og flere har vært skeptisk til det forventede læringsutbytte for studentene kontra ressursbruk når om lag 250 team skal etableres, administreres og følges opp. Praksisarenaen, i dette tilfellet primær- og spesialisthelsetjenesten i Trondheim, er positive og har vist seg å være svært samarbeidsvillige til prosjektet og å ta imot studenter. Studieprogram for audiologi er positiv til å kunne tilby studentene våre mer tverrfaglighet i studiet og at samarbeidet på tvers av profesjoner kan praktiseres. Vi håper studentene våre gjennom dette prosjektet ser sin kompetanse og behovene som eksisterer utover det rent tekniske i møte med brukere/pasienter, og se mulighetene og behovene som eksisterer i arenaer rundt om i kommunen.

¹ Prosjektleder: Prof. Aslak Steinsbekk aslak.steinsbekk@ntnu.no Nettside: <https://tverrpraks.wordpress.com/>

² I tillegg til audiologi er barnevern, bioingeniør, ergoterapi, farmasi, fysioterapi, medisin, psykologi, radiografi, sosionom, sykepleie og vernepleie med i TverrPraks.

³ Folkehelseinstituttet (2018) Gode pasientforløp for eldre og kronisk syke. «Hva er viktig for deg?» <https://www.fhi.no/kk/forbedringsarbeid/pasientforlop/eldre-og-kronisk-syke/>

Verdens mest avanserte oppladbare hørselsløsning

Made for iPhone | iPad | iPod

ReSound GN

ReSound LiNX Quattro™

ReSound LiNX Quattro er det beste premium høreapparatet på markedet.

ReSound LiNX Quattro har en rikere lyd kvalitet, fullt spekter med streaming, unik mulighet for personlig hørselshjelp fra hvor som helst, og verdens mest avanserte ladbare løsning. Helt ned i de fineste detaljene gir ReSound LiNX Quattro en enestående lytteopplevelse med flere lag lyd - som gir trygghet i de øyeblikkene som betyr mest.

ReSound LiNX Quattro gir batterilevetid for langt mer enn en dag. Det slanke og bærbare etuiet gir enkel induktiv lading, og er designet for å gi høreapparatene god beskyttelse og flere ladinger - selv på farten.

Finn ut mer om avanserte lademuligheter på resound.com

GN Hearing Norway AS, info@gnresound.no, 22 47 75 30.

LADETID	TIMER	BATTERITID
3 timer	=	30 24 med 50% streamingtid
1 time	=	16
30 minutter	=	8

ReSound LiNX Quattro leveres med denne slanke og hendige laderen i lommeformat, som også gir 3 ekstra ladinger.

GN Making Life Sound Better

Styret informerer sommer 2019

Styret består per i dag av leder Håvard Ottemo Paulsen, nestleder Jorid Løkken, samt Kim Haug, Øyvind Raen og Magnus Myrvoll. I tillegg får redaktør Odd Magne Risan innkalling til styremøtene som avholdes fire ganger i året.

Det store spørsmålet for 2019 er hvem som sitter etter landsmøtet i november – hvem skal være med å forme framtidens audiografjenester. Det samme gjelder for redaksjonen i Audiografen, etisk komite og neste periodes valgkomite. Denne periodens valgkomite er i gang med sitt arbeide og om du eller noen du kjenner kunne tenkt seg til å gjøre en innsats, ta kontakt med Mariann Reitan (mariannu@cantec.no). Om du føler at du har for lite erfaring er verdt å merke seg at både innværende og forrige leder av forbundet gikk rett inn i rollen uten erfaring fra styret. Erfaring er altså ikke et kriterium selv om vi i styret så absolutt savner mer erfarne audiografer.

2019 har så langt bydd på solide utfordringer med flere utredninger og prosesser som på kort eller langt sikt kan påvirke audiografenes hverdag. Den største utfordringen er hvor sammensatt og kompleks hørselsomsorgen er med delte ansvarsområder og ikke minst med både sterke organisasjoner og enkeltmennesker med de motsettede meninger og påfølgende interessekonflikter. I all sin kompleksitet er det likevel noe som er svært enkelt å kommunisere: Alle

hørselshemmede kommer i kontakt med audiografer, og for de aller fleste er det audiografen som ene og alene er den som kan hjelpe vha av høreapparater. En lettere tilgang til audiografer gir flere avdekkede hørselstap, tidligere innsats, bedre oppfølging og er i sum svært samfunnsbesparende.

Avslutningsvis minner vi om at vi er tilgjengelige for alle våre medlemmer om store om små utfordringer i hverdagen, både faglig og arbeidsrettslig. Ingen audiografer trenger å stå alene i sine utfordringer knyttet til yrket!

Du kan nå oss via Facebook, audiograf.no og via telefonnummer 948 02 805. Ved arbeidsrettslige utfordringer kan vi bidra med generelle råd, men henviser ofte til Delta Direkte (direkte@delta.no eller telefon 02125).

Endringer av personlig informasjon gjøres forøvrig via dine sider på delta.no.

God sommer!

Sett søkelyset mot brukervennlighet.

Er oppladbare høreapparater noe for din bruker?

Signia har markedets største utvalg av lithium-ion oppladbare høreapparater.

Brukernes fordeler:

- ✓ svært enkel håndtering
- ✓ unngår knotete batteribytte
- ✓ sparer penger
- ✓ miljøvennlig
- ✓ tørkefunksjon i lader

Finne ut mer om våre oppladbare høreapparater på våre nettsider: signia-pro.no/produkter

Slik har vi det på Hørselssentralen ved Ålesund Sykehus

I Ålesund er vi 7 audiografer (alle i 100 % stilling) og vi har 1,5 sekretær stilling. Vi er så heldige at vi i tillegg til ØNH-poliklinikk så har vi også vår egen audiopedagogisk enhet, som vi har et veldig godt samarbeid med. På ØNH-poliklinikk er det seks overleger og tre LIS-leger, samt fire sykepleiere og to sekretærer. Ved audiopedagogisk enhet er det tre audiopedagoger, fem førskolelærere/assistenter og en sekretær.

Vi flyttet inn i nye lokaler i april -16 og her trives vi veldig godt! Fra å ha vært plassert midt inne i sykehuset uten vinduer og et rom for lite, har vi nå lyse fine lokaler med vinduer og ikke minst plass til alle audiografene! Her har vi tre testbokser som er plassert i et testområde. Av boksene er det to små og én stor. Den store boksen brukes i tillegg til vanlig audiometri til ABR-testing og der har vi også mulighet til å få inn en seng.

I de nye lokalene har vi seks konsultasjonsrom hvor vi også har en ekstra testboks inne på det ene konsultasjonsrommet og vi har REM utstyr på to av kontorene våre. I tillegg til dette har vi har også et testrom ved ØNH-poliklinikk og et konsultasjonsrom ved audiopedagogisk enhet som vi bruker når vi er der nede for å følge opp barn i førskolealder med høreapparater.

I avdelingen har vi tverrfaglige møter med alle en gang i måneden hvor vi ruller på å ha et faglig innlegg.

Det er primært Sunnmøre som er dekningsområdet vårt når det kommer til utredning og rehabilitering. I tillegg til dette har vi har ansvaret for utredning og rehabilitering av alle barn i førskolealder fra hele Møre og Romsdal. Alle barn som ikke passerer nyfødtscreeningen i Molde og Kr. Sund blir da henvist til oss for videre utredning med ABR og evt. tilpasning av høreapparater.

Alle barn i førskolealder med høreapparater i Møre og Romsdal følges opp ved audiopedagogisk enhet med ukessopphold ca 2-3 ganger i halvåret. Der får de undersøkelse av ØNH-lege, audiometri og kontroll av høreapparatene. De observeres og testes da av audiopedagogene. Dette er et veldig godt tilbud som både barn og foreldre setter stor pris på.

Barn i alderen fra 7-18 år med høreapparater følger vi opp en gang i året med audiograf og lege, annen hvert år er de også inne til audiopedagog for samtale. På denne måten får vi også et tverrfaglig samarbeid der også. Dette setter både pasientene, vi audiografene og audiopedagogene pris på. Vi lærer mye av hverandre i forhold til hva de forskjellige yrkesgruppene kan bidra med for pasientene.

Vi utreder også for APD her i Ålesund. ØNH-lege Tone Stokkerei Mattson har tatt en doktorgrad på dette emnet og der har vi et tverrfaglig samarbeid med lege, audiopedagog og audiograf. Dette har vi holdt på med siden 2010.

Hørselssentralen var med i prosjektet for å samle inn norske normaldata for APD-testene, dette gjorde vi høsten -13 til våren -14. Der testet vi i overkant av 300 barn ved to barne-skoler her i Ålesund.

Etter vi fikk nye lokaler fikk vi også en helt annen mulighet til å organisere og effektivisere Hørselssentralen. Vi har fått jobbet ned ventelistene våre og det har gitt oss mulighet til å se på hvilke andre måter vi kan drive med pasientopplæring på. Vi ønsker at så mange som mulig skal bruke høreapparatene sine og mestre enkle reparasjoner så mye som mulig på egen hånd. Vi har derfor nå startet opp med brukerkurs. Vi har kurs hver måned og kaller inn nye høreapparatbrukere til dette. Kurset varer i ca 1,5 time og kodes som gruppeopplæring. Vi deler kurset inn i en teoridel og en del med praktisk øving. Dette har vi holdt på med i 1 år nå og vi får veldig gode tilbakemeldinger fra pasientene. Kurset er i samarbeid med LMS.

Hørselssentralen har også et pågående samarbeid med LMS og Høgskolen i Volda, hvor vi ønsker å lage filmer. Noe av dette ønsker vi å bruke i kurset vårt for nye høreapparatbrukere, for å motivere og inspirere også ønsker vi også å lage småfilmer i bruk i opplæring (filterskifte, rengjøring o.l.). Disse håper vi å få lagt på en tilgjengelig plattform for å nå ut til brukere som trenger hjelp med dette.

Vi kurser også Hørselskontaktene på Sunnmøre en gang i året og vi har hatt litt kurs for HLF og ansatte ved sykehjem.

HMS er å finne i Ålesund og det gjør at vi har god kontakt med de som jobber der og har et godt samarbeid. Vi har møter sammen med de flere ganger i året.

ØNH-lege Sverre M. Zahl har startet på et prosjekt hvor han undersøker om høreapparater har en effekt på livskvalitet. Dataene til dette blir samlet inn fra de nye høreapparatbrukerne ved Hørselssentralen. Dette er vi veldig spente på resultatene av og vi er glade for å få være med på dette.

Det er stort press på time ved Hørselssentralen i Ålesund som ved de fleste andre Hørselssentralene i landet. Vi har derfor nå startet opp med kveldspoliklinikk utvalgte dager. Dette er for å jobbe ned ventelistene våre. Ellers tilbyr vi også oppfølging i form av 6 mnd., et års og tre års kontroller, men mange velger også selv å ta kontakt ved behov.

For mange høreapparatbrukere haster det med å få hjelp, spesielt når det bare er små enkle reparasjoner som skal til. For å få til dette har vi «servicedager». Det har vi tre ganger i uka. Det er da satt av en ½ dag til å ta små reparasjoner på høreapparater som er innlevert og også pasienter som settes opp på time for avtrykk, eller lignende enkle reparasjoner. Disse timene får man på relativt kort varsel, gjerne samme uke, noe de fleste er veldig glade for.

Det var litt om hva og hvordan vi gjør ting i Ålesund. Takk for at vi fikk lov til å fortelle og vi ønsker alle en riktig god og fin sommer!

Fra venstre bak: Marte Brautaset, Cecilie K. Farstad, Monika D. Berget, Trine U. Kvalsund og Randi Sunde. Midten fra venstre: Gøril O. Blengsli, Henrikke K. Overå og Henny Olsen. Fremme: Jan Ove Hendset.)

Rådslag om utredning av tilbudet til hørselshemmede

Som en del av utredningen om organisering av tilbudet til hørselshemmede, samlet Helsedirektoratet (HDir), 14. mai 2019, store deler av hørsels-Norge til rådslag. HDir skal kartlegge tjenester som gis til hørselshemmede og videre vurdere utfordringsbildet. Bakgrunn for oppdraget er blant annet befolkningsutviklingen med flere eldre som innebærer økt behov for tjenester i helse- og omsorgstjenesten i årene framover

FORFATTER: ODD MAGNE RISAN

Første del av rådslaget bestod av flere saksinnlegg, hvor blant annet Bo Engdahl fra Nasjonalt Folkehelseinstitutt presenterte foreløpige tall fra HUNT4. Vi kan avsløre at tallene ser noe mer positivt ut enn ved sist folkehelseundersøkelse, noe som ikke er overraskende med tanke på at folkeopplysning gjør at folk generelt sett tar bedre vare på seg selv enn tidligere. Likevel viser tall at forekomsten av eldre over 65 år med nedsatt hørsel vil øke betydelig fra 276 000 i 2020 til 484 000 personer fram til 2040. Behov for tilgang til hørselsfaglig kompetanse og rehabiliteringstilbud vil derfor øke betydelig. Engdahl påpekte også at forskning viser at bare 1/3 av alle personer med hørselstap blir diagnostisert.

Steinar Birkeland fra Hørselshemmedes Landsforbund, presenterte deretter ulike utfordringer og behov på hørselsområdet, og reflekterte litt over den utviklingen som har vært på hørselsområdet siden de første hørsentralene ble etablert på 1950-tallet. I siste folkehelsemelding er nedsatt hørsel nå beskrevet som en folkehelseutfordring, og vil trolig kreve en betydelig utvidelse både når det gjelder lokale hørselsfaglige tilbud, kompetansekrav og finansiering.

Hvilke digitale muligheter og framtidige muligheter som finnes via Helsenorge.no ble presentert av Ingrid Finrud fra Helsedirektoratet, samt at Inge Bossen Thorsen presenterte Ringeriksprosjektet, som har som målsetting å øke kompetansen om hørsel hos ansatte i helse- og omsorgssektoren. Det kan leses mer om dette prosjektet via følgende link; <https://www.hlf.no/hva-vi-jobber-med/ringeriksprosjektet/>

Presentasjonen av audiograf Jorunn Knutsen fra sykehuset Arendal var også verdt å merke seg. Setesdalsprosjektet viser, som flere andre lignende prosjekt hvor audiografene får bidra i kommunene, mange positive ringvirkninger. Alt fra direkte pasientkontakt til ulike måter å avlaste sykehuset på, viser at tilgang til hørselsfaglig kompetanse ute i kommunene er sterkt nødvendig i årene som kommer. Opplæring av annet helsepersonell står også sentralt i prosjektet. Hovedutfordringene for å kunne videreføre og innføre prosjektmodellen i Setesdalsprosjektet som en nasjonal

standard ligger foreløpig i manglende finansiering. Det er behov for statlige overføringer i form av øremerkede fastlønnstillinger ut i kommunene. Uten øremerkede midler vil det trolig ikke bli ansatt fagpersonell i form av audiografer eller audiopedagoger ute i kommunene.

HDir ved Guro Thune Thorshaug presenterte deretter status på prosjektet:

– Helsedirektoratet har fått i oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet å utrede organisering av tilbudet til hørselshemmede. Befolkningsutviklingen, med flere eldre, innebærer at sansetap vil være en stor utfordring for helse-tjenesten i årene fremover. Det er behov for å vurdere dagens organisering og ressursbruk for å sikre et fortsatt godt tilbud når antallet brukere og pasienter øker. For å gjennomføre et slikt oppdrag, er Helsedirektoratet helt avhengig av bidrag fra brukere og helsetjenesten. Totalt 75 deltakerne kom fra mange ulike deler av helsetjenesten, NAV, andre direktorater, leverandører av utstyr, brukerorganisasjoner og profesjonsforeninger. Helsedirektoratet var svært takknemlig for at så mange stilte opp, kommenterte at det ga verdifull innsikt i utfordringsbildet og gode forslag til tiltak og takket alle for mange gode bidrag.

Resten av rådslaget ble brukt på workshop, hvor totalt 75 deltakende ble fordelt på 10 ulike grupper. Alle gruppene tok utgangspunkt i et felles pasientforløp. For eksempel ble «Tom» på 65 år fulgt fra han oppdaget hørselstapet og hvilke instanser han var innom. Alle gruppene fikk beskrevet det samme pasientforløpet, men skulle fokusere på ulike deler av det og beskrive utfordringer og forslag til løsninger. På den måten fikk HDir mange innspill på følgende tema: Oppdagelse av hørselstap, hvor svikter samhandlingen, er ansvarsfordelingen tydelig nok, er kompetansen tilstrekkelig, digitale verktøy, lærings- og mestringstilbud, ambulering audiografer og lovverk og finansiering.

Gjennom de ulike workshopene fikk deltakerne presentert den faktiske verden der ute.

Leder Håvard Ottemo Paulsen var i gruppe med blant annet Georg Træland og Lars Gunnar Rosvoldaunet. – Med så-

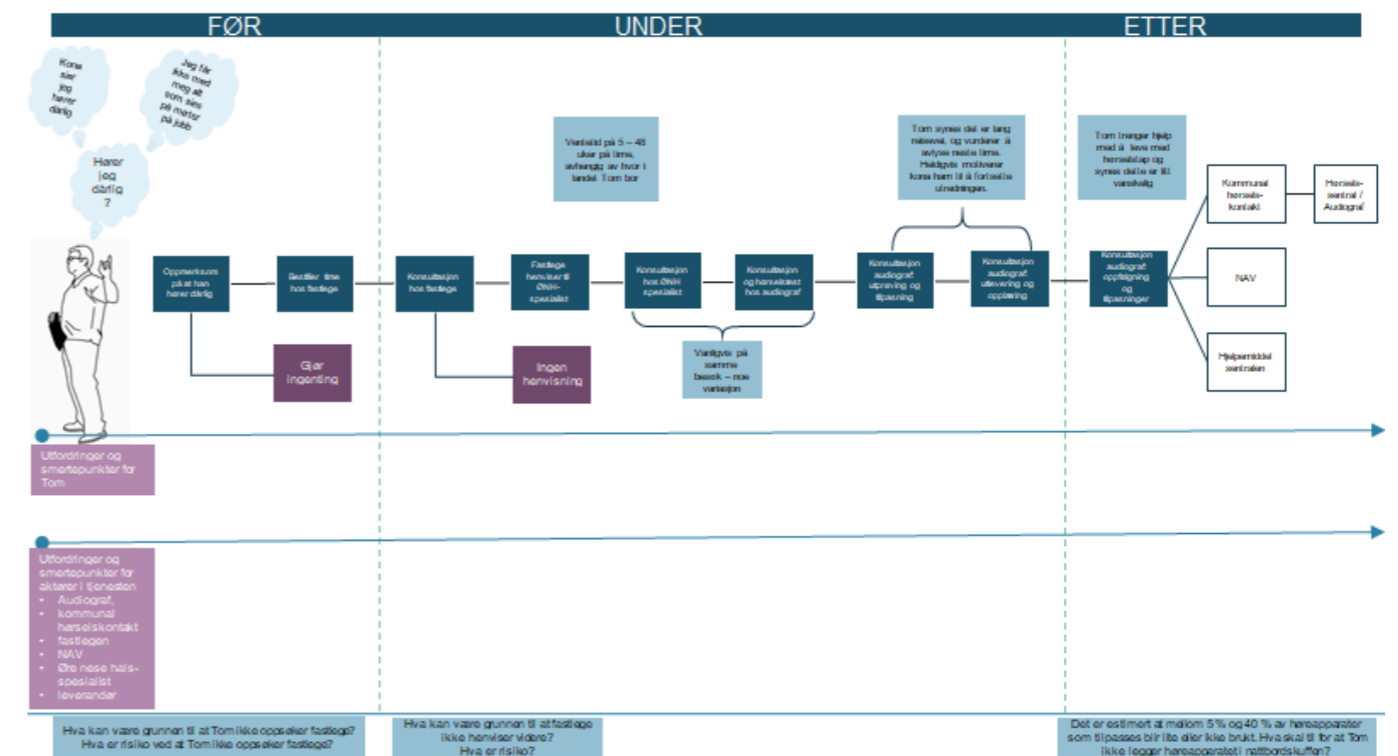
Befolkningsutviklingen, med flere eldre, innebærer at sansetap vil være en stor utfordring for helsetjenesten i årene fremover.

pass sterke personligheter ble det selvfølgelig noe diskusjon, og selv om tema for gruppa var digitale løsninger, ble kommunal audiograf også tema. Det som er åpenbart er det er svært få mennesker som har oversikt og forståelse av hørselsfeltet. Manglene er riktignok åpenbare, men å skape en felles forståelse for at hver krone som brukes riktig gir 10 tilbake i form av bedre fungerende hørselshemmede blir nå svært viktig. Løsningene finnes. Det aller viktigste er å sørge for flere audiografstillinger både hos offentlige hørsentraler, avtalespesialister, hjelpemiddelentraler og lokalt ut i kommunene.

Nestleder i Audiografforbundet, Jorid Løkken, var på gruppe med blant annet generalsekretær i HLF, Henrik Peersen, avtalespesialist i Tromsø, Niels Christian Steinklev, samt flere andre dyktige fagpersoner fra blant annet NAV HMS, NAV og leverandørforeningen. Løkken satte stor pris på å få dele av sine erfaringer. Spesielt konsekvensene av både manglende folkeopplysning om det å høre dårlig, manglende lokal hørselsfaglig kompetanse ute i kommunene og manglende felles krav til innhold og kvalitet i rehabiliteringstilbudet var bra å få på bordet. Hun kunne fortelle at hennes

gruppe tok for seg selve behandlingsforløpet, som caset, Tom, må forholde seg til når han skal begynne med høreapparat. «Når man ser på manglende kapasitet i dagens offentlige tilbud var det fint å få spilt inn ulike tiltak og løsninger på f.eks refusjon på audiograf-tjenester, forslag på opprettelse kommunale audiografstillinger, flere satellitt klinikker gjennom helseforetakene og krav til felles standardiserte pasientforløp og kvalitetsparametre», kommenterte Løkken. Det finnes flere flaskehals i behandlingsforløpet som bør fjernes for å effektivisere nåværende hørselsomsorg. Det er et utstrakt problem at helseforetakene pr nå ikke klarer å gjennomføre sitt «sørge for ansvar». Ikke alle får tilgang til riktig helsehjelp, rehabilitering og oppfølgingstilbud når hørselen svikter, og det er store lokale geografiske variasjoner på både klinisk tilbud, ventelister og forventet reisevei.

HDir kommer de nærmeste ukene til å gå gjennom alle forslag som ble spilt inn i de ulike workshopene. Deretter er planen å avholde et nytt rådslag til høsten for å ta prosessen videre. Audiografen kommer derfor tilbake til denne saken når neste rådslag er gjennomført til høsten. Endelig utredningsrapport vil foreligge i slutten av 2019.

Oticon Opn S™

tar den åpne lydopplevelsen til neste nivå

*Callaway 2019, Oticon Whitepaper
**For prescribed fittings, according to best practice

OTICON | Opn S

I dag er audiografer fanget i et dilemma. Man vil gjerne gi brukeren optimal forsterkning og komforten med en åpen tilpasning, men dette er ofte ikke mulig på grunn av risikoen for feedback.*

Med den nye Oticon Opn S har alt dette endret seg. Den banebrytende OpenSound Optimizer™ kan registrere og forhindre feedback før den oppstår. Dette gjør at du kan åpne opp brukerens verden med opptil 6 ekstra desibel forsterkning, i en åpen tilpasning - uten risiko for feedback.**

Oticon Opn S tar den åpne lydopplevelsen til neste nivå.

For mer informasjon besøk oticon.no/opn-s

oticon
PEOPLE FIRST

VEILEDERSEMINAR 2019

– sett av datoen!

Audiografutdanningen ønsker alle audiografer velkommen til veilederseminar i Trondheim 18. og 19. november. Er du veileder for audiografstudenter i praksis? Eller ønsker du bare å vite mer om det å veilede studenter i praksis? Da er veilederseminaret noe for deg!

Veilederseminaret er et årlig seminar med hovedfokus på veiledning og vurdering i praksis, og et tilbud til alle som har eller vurderer å ha studenter i praksis. Seminaret gir ingen formell veilederkompetanse, men har som formål å stimulere til god veiledning og vurdering av studenter og et tettere samarbeid mellom utdanning og praksis. Det er også en arena for diskusjon og refleksjon omkring det å ha studenter i praksis. Vi ser gjerne at dere tar med dere kasus/problemstillinger knyttet til studentveiledning fra praksisfeltet som et utgangspunkt for diskusjon.

Mer detaljer om program og påmelding til seminaret sendes ut på e-post til audiografer. Har du spørsmål/forslag knyttet til seminaret? Ønsker du å melde deg på?

Send e-post til Anita Blakstad Bjørnerås
anita.b.bjorneras@ntnu.no

PÅMELDINGSFRIST ER 31.OKTOBER 2019

Hilsen hele gjengen ved studieprogram for audiologi, NTNU.

Audiologikonferansen 2019

25. april var det igjen duket for den årlige audiologikonferansen i regi av NTNU, HLF, Folkehelseinstituttet, St. Olavs Hospital og SINTEF. Lokalet var det samme som året før, i Kunnskapsenteret på Øya i Trondheim.

FORFATTER/FOTO: ODD MAGNE RISAN

Professor i audiologi på NTNU, Vinay Swarnalatha Nagaraj, ønsket alle velkommen.

Fjorårets konferanse ble åpnet av daværende generalsekretær i HLF, Anders Hegre, som via Skype snakket varmt om initiativet rundt konferansen. Årets konferanse hadde æren av å bli åpnet av nåværende generalsekretær Henrik Peersen, som hadde tatt turen fra Oslo til Trondheim for å åpne ballen. Peersen snakket blant annet om teknologiske fremskritt og utfordringer innen fremtidens audiologi og at denne eventen var en strålende anledning for å knytte nye kontakter og drive "brobygging" mellom både organisasjoner og enkeltmennesker med interesse innen audiologi.

Med seg fra HLF hadde Peersen Steinar Birkeland, som igjen var hyret inn som moderator for konferansen, og som på sedvanlig vis sørget for at alt ble holdt innenfor gitte rammer angående tidsbruk. Birkeland benyttet anledningen innledningsvis til å sitere

Professor Lauklis kontinuum om praksis i klinikk: "Hver klinisk dag er en potensiell dag i retning av FoU: Dokumentering av praksis i klinikk kan generere data, som kan resultere i kunnskap, som kan akkumuleres og bli til blant annet metode-forbedring, posters, presentasjoner og til sist artikler og evt. PhD." Et ganske passende sitat sett i sammenheng med anledningen.

Dr Sergi Costafreda Gonzalez – Hearing and risk of dementia: from epidemiological evidence to prevention trials

Dr Sergi Costafreda Gonzalez åpnet sin presentasjon med å presisere at han ikke har bakgrunn innen audiologi, men at han gjennom sin stilling som professor i psykologi i Division of Psychiatry ved University College London har fattet interesse for faget, og spesielt i tilknytning til hørselstap og demens.

Tall som ble presentert viste at 1 av 14 over 64 år har demens, mens 1 av 6

over 80 år har det, og at demens i økende grad er dødsårsak, spesielt blant kvinner. Ifølge Gonzalez er demens den største utfordringen innen helse i det 21. århundre, og at mens alder er den definitivt største faktoren, så er det økende mengde bevis som tilsier at nedsatt hørsel også kan være en faktor. Gonzalez forsker på "linken" mellom hørselstap og demens, og stiller spørsmål rundt om det går an å bruke rehabilitering av hørselstap som en slags preventiv behandling mot demens. Dette vil selvfølgelig være en stor mulighet for å minske antallet eldre med demens i fremtiden.

Peder O.L. Heggdal - Functional reorganization of the neuronal network for auditory perception

Nylig ferdig med doktorgrad og midt i pappapermisjon stilte Peder Heggdal opp for å presentere funn fra sin doktorgrad. Målet med hans studie var å kartlegge konsekvenser av asymmetriske og unilaterale hørselstap og deres påvirkning på funksjon og struktur i hørselssystemet. Som en del av dette arbeidet har Heggdal publisert seks vitenskapelige artikler.

Resultatene viste at personer med ensidig hørselstap har endret funksjon i hjerneområder også i områder som ikke er direkte tilknyttet prosessering av lyd. Varig ensidig døvheter øker belastningen på hjerneområder utover de man tidligere trodde var påvirket av nedsatt hørsel, og det er denne kognitive anstrengelsen Heggdal vil studere i sitt postdoc-prosjekt, samt tilknytnin-

Steinar Birkeland, som var hyret inn som moderator for konferansen.

gen mellom ubehandlet hørselstap og demens.

Øyvind Nordvik - Hørsel og livskvalitet

I sitt pågående PhD-prosjekt ser høgskolelektor Øyvind Nordvik på sammenhengen mellom nedsatt hørsel og livskvalitet. Han åpner med å si at det ikke er noen bred enighet om personer med nedsatt hørsel har dårligere livskvalitet, og om bruk av høreapparat i så fall bedre livskvaliteten. 158 pasienter deltar i studien, 96 menn og 62 kvinner. Av disse var 87 første gangspasient, mens 71 var inne til fornying av høreapparat.

Overordnet mål for studien er å få en oversikt over eksisterende kunnskap om hørselstap og livskvalitet, samt å gjennomføre en pasientstudie om samme tema.

Liv Heide Magnussen – Nedsatt hørsel og balanse hos eldre

Liv Heide Magnussen presenterte sitt prosjekt som belyser hørselstap, balanse og mobilitet hos eldre, med fokus på årsakssammenheng mellom hørselstap og balanse. Magnussen forteller at eldre mennesker blant annet har dårligere utholdenhet, mer smerte i ledd og har en dårligere evne til å bearbeide sanseinformasjon enn yngre mennesker.

I løpet av prosjektet skal man prøve å finne svar på om det er sammenheng mellom objektivt hørselstap og balanse/mobilitet, om det er forskjell i

balanse hos eldre med og uten høreapparat, og i så fall hvilken betydning høreapparat har.

Prosjektet har forventet oppstart høsten 2019, og det pågår vurdering av PhD-kandidater.

Viktigheten av å følge opp eldre, på grunn av flere samtidige problemstillinger, ble presisert, og Solheim fortalte at et 30 minutters motivasjonsintervju med brukerne førte til økt brukstid på 2 timer i gjennomsnitt.

Elisabeth V. Svinndal - Nedsatt hørsel på jobb, utfordringer og muligheter

Svinndals doktorgrad viser til resultater som sier at personer med nedsatt hørsel er en sårbar gruppe i arbeidslivet, både internasjonalt og i Norge. Hennes doktorgrad hadde som formål å belyse arbeidslivsdeltakelse for personer med nedsatt hørsel.

Svinndal nevner blant annet at personer med nedsatt hørsel har høyere belastning, utmattelse og høyere sykefravær, og økt sannsynlighet for deltidsarbeid. Ca 30% av de med behov for tilrettelegging får ikke dette behovet dekket, og det er relativt lav grad av tilrettelegging hos de med milde/moderate hørselstap.

Jannike Heyer Ausland (Norun Krog) – Tinnitus og kronisk smerte

Jannike Heyer Ausland måtte dessverre melde avbud til konferansen, og ble for anledningen vikariert av Norun Krog, som la frem data fra Tromsundersøkelsen, hvor det har blitt undersøkt om det er assosiasjon mellom tinnitus og kronisk smerte hos over 19 000 individer gjennom 40 år.

Krog presenterte funn fra studien som viser en sammenheng mellom tinnitus og kronisk smerte, og at begge to

i noen tilfeller kan ha felles underliggende mekanismer.

Arne Kirkhorn Rødvik - Språklydforvekslinger hos barn med cochleaimplantat

Motivasjonen bak Rødviks studie var å finne mer info om oppfatning av forskjellige språklyder hos CI-brukere hos barn mellom 6 og 13 år.

Forhåpentligvis kunne dette føre til mer målrettet lyttetrening, optimalisering av innstillinger av CI-taleprosessorer, og i beste fall føre til utvikling av den nåværende CI-teknologien.

39 barn i alderen 6-13 ble testet, og 29 barn ble brukt som kontrollgruppe (17 6-åringer og 12 13-åringer). Det ble brukt HiST enstavelsesord i fritt-felt. Barn med CI hadde 70% skår sammenlignet med de normalthørende i kontrollgruppen, og stemte konsonan-

ter var overraskende mye vanskeligere å oppfatte enn de ustemte. Rødvik spekulerte i om grunntonene ikke ble reprodusert godt nok eller at elektrodene ikke går langt nok inn i cochlea kunne være årsak til dette.

Jakob Skalleberg - Ototoksiske senskader etter Cisplatin-basert kjemoterapi

Skallebergs studie er basert på undersøkelser av pasienter som hadde fått platinum-basert kjemoterapi for testikkelkreft eller kreft i eggstokkene på 80- og 90-tallet, med bakgrunn i at platinum-basert kjemoterapi er kjent for å kunne gi ototoksiske skader. Målet med prosjektet var å se hvordan hørselstap og tinnitus utvikler seg over lengre tid hos pasienter behandlet med Cisplatin-basert kjemoterapi.

Ototoksiske skader gjenkjennes ofte i at de påvirker høye frekvenser først,

det er bilateralt og symmetrisk, irreversibelt, og at det kan føre til tinnitus.

Bo Engdahl - HUNT 4 hørsel, så langt

For andre år på rad kunne Bo Engdahl fortelle om HUNT 4 hørsel. I tillegg til å repetere litt av det som ble presentert i fjor utdypet han litt mer om hva som var planene nå, når innhenting av data var fullført. Dataen var komplett i februar og det har blitt hentet inn 28 365 audiogram fra deltakere i Nord-Trøndelag.

Overordnede mål for undersøkelsen er å finne prevalens, risikofaktorer og konsekvenser rundt nedsatt hørsel og tinnitus. Det vil i fremtiden bli iverksatt studier og prosjekter for å finne årsaker og for å finne måter å forebygge hørselstap ved hjelp av dataene som har blitt samlet inn.

Takk for at du anbefaler HLF

HLFs erstatningsavtale for høreapparater gir trygghet i hverdagen for alle medlemmer fra første dag.

[Innmeldingskort kan bestilles på hlf.no](http://hlf.no)

Les mer på www.hlf.no

Sammen gjør vi hverdagen enklere for hørselshemmede

ADHEAR

Stick. Click. Hear

Møt ADHEAR, et nytt og revolusjonerende ikke-kirurgisk benledningshøreapparat.

Dette innovative og revolusjonerende benledningssystemet er en enkel løsning for mennesker med mekanisk hørselstap eller ensidig døvhed. Med sitt plaster sitter ADHEAR diskret bak øret og utøver ingen press mot huden.

Les mer om ADHEAR ved å skanne koden eller besøk <http://adhear.medel.com>

WIDEX EVOKE™ BRUKT I HVERDAGEN

94%
FORETREKKER WIDEX
FREMFOR ANDRE
HØREAPPARAT NÅR
DE LYTTER I STØYENDE
OMGIVELSER.*

83%
AV BRUKERNE
FORETREKKER WIDEX
FREMFOR ANDRE
HØREAPPARAT I
RESTAURANTER.

82%
AV BRUKERNE
ANBEFALER
SOUNDSENSE LEARN.

BRUKERE FORETREKKER WIDEX EVOKE™

Med WIDEX EVOKE™ har Widex vært først i verden med maskinlæring i høreapparatene. Nå kommer de første resultatene som viser hvordan brukerne opplever denne nye teknologien. SoundSense Learn gir brukerne frihet til å høre slik de ønsker, i alle lyttesituasjoner. Dette er sannsynligvis forklaringen på hvorfor de foretrekker WIDEX EVOKE™ i vår tilfredshetsundersøkelse.

Å høre i
**STØYENDE
OMGIVELSER**
er rangert som nr. 1 av de
viktigste lyttesituasjonene
for høreapparatbrukere**

*Hearingreview.com 28 January 2019.
**2018 Hearing tracker study.

Leder:

Håvard Ottemo Paulsen
Størsrudkroken 14
2016 FROGNER
Mobiltelefon: 948 02 805 (ikke sms)
E-post: haavard@audiograf.no
Arbeidsgiver: Akershus
Universitetssykehus

Styremedlemmer:

Jorid Løkken
jorid@audiograf.no
Arbeidsgiver: AudioPlus AS

Mari Kathrine Schmedling
mari@audiograf.no
Arbeidssted: Rikshospitalet

Kim Fredrik Haug
kim@audiograf.no
Arbeidsgiver: Starkey AS

Øyvind Raen
Sykehuset Innlandet avd Gjøvik
oyvind@audiograf.no

1. vara
Camilla Mikkalsen, UNN (Tromsø)

2. vara
Lene Mari Olsen
Finmarkssykehuset

3. vara
Bjørn Aune
Oslo ØNH

Returadresse:
Odd Magne Risan,
Biskop Sigurds gt 10,
7067 Trondheim

Ved flytting eller endring av arbeidsplass må dette endres
på www.audiograf.no eller ved www.delta.no.

Hearing Is Our Concern™

Life sounds brilliant.

